

1

Pyktis užliejo vos pramerkus akis. Užteko vien minties apie tai, kas šiandien laukia, apie užduotis, su kuriomis turės susidoroti, apie laiką, kurio bus per mažai.

Vis dėlto Elena buvo organizuota moteris. Ji sudarydavo sąrašus, suplanuodavo savaites į priekį, galva įsimindavo, o kūnas vykdydavo. Visada numatydavo, kiek laiko suksis skalbimo mašina ar kiek užtruks maudydama mergaitę, apskaičiuodavo, kiek minučių užtruks išvirti lakštinius ar paruošti pusryčių stalą, nuvežti dukras į mokyklą ar išsitrinkti plaukus. Svarbiausia – plaukus, kuriuos ji vis labiau trumpino gal dvidešimt kartų, kad jų kassavaitinės priežiūros sąskaita išloštų porą valandų, kas jai, beje, pavyko, tačiau ar reikėjo tų dvidešimties kartų, ar vertėjo eiti taip toli, paaukojant savo ilguosius, nuo pat vaikystės brangintus plaukus?

Elena buvo pripildyta šio kruopščiai suskaičiuoto laiko, kasdienybės nuotrupų, iš kurių susidėjo jos gyvenimo galvosūkis. Kartais ji prisimindavo savo paauglystę, penkiolikmečiams dar atleistiną tinginystę, nerūpestingus sekmadienius, o vėliau – galimybę visą dieną dykinėti po išvakarėse vykusią

vakarėlių. Šis praeitin nugrimzdęs etapas tąsyk, atrodė, trunka amžinybę, bet žvelgiant iš šiandienos priminė akies mirksnį.

Tuo laiku motina ją bardavo, kad ji, užuot mėgavusis saule gryname ore, valandų valandas drybso lovoje. Dabar kiekvieną darbo dieną žadintuvas suskambėdavo šeštą ir net savaitgaliais ji kaip automatas pakirsdavo tą pačią valandą.

Kartais ji jausdavosi taip, tartum iš jos kažin kas būtų pavogta, tartum ji visai nebepriklausytų sau. Jos miegas pakludavo aukštesniems reikalavimams, dienų ritmas prisi-taikė prie šeimos ir darbo, trumpai tariant, jos tempas siekė kolektyvinių tikslų. Jos motina būtų patenkinta. Elena dabar kiekvieną rytą matydavo tekančią saulę ir pagaliau, pati susi-laukusi vaikų, elgėsi visai kaip jos gimdytoja.

– Miegi? – tyliai paklausė ji.

Filipas, toks tvirtas pagal ją, miegojo ant pilvo, sulenktą ranką pakišęs po pagalve. Atrodė lyg negyvas. Elena žvilgte-lėjo į laikrodį. Dvi minutės po šeštos. Prasideda.

– Ei, – sušnabždėjo ji, – kelkis, pažadink mergaites. Pa-skubėk. Galime pavėluoti.

Filipas atsidusęs apsivertė, o pakilus antklodei padvelkė sunkiu šiltu kvapu, tokiu artimu, sodriu, susikaupusiu nuo dviejų greta miegojusių kūnų. Elena jau buvo atsistojusi ir, pa-gauta miegamojo vėsos, ant naktinio staliuko ieškojo akinių.

– Filipai, po velnių...

Jos draugas suniurzgėjo ir atsuko jai nugarą. Elena jau vykdė privalomus dienotvarkės punktus.

Vis dar sukandusi dantis nusiprausė po dušu, paskui nu-ėjo į virtuvę ir pirmiausia patikrino elektroninį paštą. Pasi-dažys vėliau, automobilyje. Kiekvieną rytą mergaitės ją taip suerzindavo, kad ji vengė pudruoti veidą, kol nenuveš jų į mokyklą.

Užsidėjusi akinius, ji užkaitė pieną ir įbėrė dribsnių į dubėlius. Per radiją kalbėjo du žurnalistai, kurių vardų ji niekada neprisimindavo. Ji dar turėjo šiek tiek laiko. Rytinė „France Inter“ kiekvieną rytą pateikdavo tas pačias lengvas naujienas. Tokiu metu namai vis dar skendėjo naktinėje ramybėje, o virtuvė buvo tartum sala, kurioje Elena galėjo džiaugtis reta vienatvės akimirka, kuomet pelnytai mėgautavosi puodeliu kavos. Buvo dvidešimt po šešių, ji jau troško cigaretės.

Užsimitusi ant pečių šiltą liemenę, išėjo į balkoną. Ji rūkė pasirėmusi alkūnėmis į turėklą, stebėdama apačioje bundantį miestą, mirksinčias pirmąsias raudonas ir geltonas automobilių šviesas, blausiai spingsinčius gatvės žibintus. Gretima kelyje stenėdama ir žybsėdama darbavosi šiukšliavežė. Tolėliau, kairėje, dangų rėmė aukštas bokštas, nusagstytas šviesos stačiakampiais, kuriuose retsykiais sušmėžuodavo įsivaizduojamas siluetas. Štai ten – bažnyčia. Dešinėje – geometrinių formų ligoninės kompleksas. Centras su grįstomis gatvelėmis ir viliojančiomis parduotuvėlėmis buvo toli. Nansi rąžėsi, pradėdamas naują dieną. Brėkštantis spalio rytas nebuvo šaltas. Cigaretė blykstelėjo ir Elena, žvilgtelėjusi per petį, patikrino telefoną. Jos veide pasirodė šypsena, kurią dar labiau išryškino ekrano šviesa.

Atėjo nauja žinutė.

Paprasti žodžiai, sakantys, kad mirštu iš nekantrumo, nebegaliu laukti. Jos širdis akimirką sudrebėjo ir ji, darsyk įtraukusi dūmo, suvirpėjo. Buvo šešios dvidešimt penkios, netrukus reikės apsivilkti, nuvežti mergaites į mokyklą ir meluoti.

– Ar susidėjai kuprinę?

– Taip.

- Muša, ar viską pasiėmei baseinui?
- Pamiršau.
- Na, reikia prisiminti.
- Žinau.
- Vakar sakiau, ar negirdėjai?
- Girdėjau.
- Tai kodėl nepasiruošei?
- Aš netyčia.
- Kaip tik tyčia turi apie tai pagalvoti.
- Negalime būti geri visur, – atkirto Muša, kaip profesorė su „Nesquik“ dribsnių ūsais.

Mažajai neseniai sukako šešeri ir ji akivaizdžiai pasikeitė. Savu laiku Klara taip pat išgyveno tokį staigaus ūgtelėjimo etapą, bet Elena spėjo pamiršti, koks jausmas, kai vaikai netikėtai tampa žmonėmis. Todėl ji tartum pirmą kartą susidūrė su akimirka, kai vaikas išeina iš kūdikystės sąstingio, liaujasi elgęsis kaip gobšus padaras ir pradeda samprotauti, juokauti, kalbėti apie dalykus, kurie gali pakeisti vakarienės nuotaiką arba palikti suaugusiuosius be žado.

- Ką gi, turiu lėkti. Iki, šeimyna.

Virtuvėje ką tik pasirodęs Filipas jam įprastu judesiu susikamšė marškinius į kelnes ir perbraukė ranka per diržą, nuo pilvo iki nugaros.

- Nepusryčiausi?
- Ką nors suvalgysiu biure.

Tėvas pabučiavo dukras, paskui pakštelėjo Elenai į lūpas.

– Ar nepamiršai, kad šįvakar tu paimsi mergaites? – pasiteiravo ši.

- Šįvakar?

Filipas nebeturėjo tiek plaukų, kiek anksčiau, bet vis tiek tebebuvo gana išvaizdus vyras, pasikvėpinęs, tvirto stoto,

puikiai apsirengęs, visada spindinčiomis akimis, tikras baigiamosios klasės šelmis, kuris netrypčioja kukliai kamputyje, nenaudėlis, puikiai išmanantis muziką. Ir tai erzino.

– Visą savaitę apie tai kalbame.

– Taip, bet atsirado darbų.

– Tai paskambink Klerei.

– Turi jos numerį?

Elena davė jam auklės telefoną ir patarė kuo greičiau su ja susisiekti, kad įsitikintų, ar ji bus laisva.

– Gerai, gerai, – atsakė Filipas, išsaugodamas numerį savo telefone. – Ar labai vėlai grįši?

– Vėliau nei įprastai, – neslėpė Elena.

Ji pajuto, kaip skruostus nuplieskė raudonis, o palaidinė lyg susitraukė dviem dydžiais.

– Vis tiek užknisa, – netylėjo Filipas, nykščiu slinkdamas per elektroninius laiškus.

– Galima pagalvoti, kad visai nebūnu namie. Primenu, kad vakar ir užvakar pats grįžai tik devintą.

– Dirbu, ką galiu padaryti?

– Aišku, tu dirbi, o aš tai užsiimu savanoryste.

Filipas pakėlė akis nuo mėlyno ekrano ir ji išvydo šelmišką horizontalų vypsni, siauras lūpas, tą pašaipią jo išraišką.

Nuo tada, kai jie grįžo gyventi į provinciją, Filipas, rodos, nusprendė, kad jo daugiau nieko nebegalima prašyti. Juk dėl jos jis atsisakė puikių pareigų kompanijoje „Axa“, badmintono bičiulių ir apskritai perspektyvų, kurių nė neverta tikėtis šiame užkampyje. Viskas dėl to, kad jo žmona neatlaikė. Be to, juk ji jau atsigavusi? Tas priverstinis persikraustymas ka-bojo tarp jų tartum skola. Bent jau Elenai taip atrodė.

– Tai iki vakaro, – atsisveikino jis.

– Iki vakaro.

Tada Elena kreipėsi į mergaites:

– Pirmyn valytis dantis, rengtis, ir lekiam. Aš dar turiu įsidėti kontaktinius lęšius. Ir antrą kartą nekartosiu.

– Mama... – pabandė Muša.

Bet Elena jau buvo išskubėjusi iš virtuvės – švytuodama surištais plaukais, siūbuodama stangriais sėdmenimis, – ir lipdama į antrą aukštą tikrino pranešimus „WhatsApp“ programėlėje. Manuelis atsiuntė jai dar vieną žinutę, „Iki vakaro“ – parašė jis, ir jai vėl dilgtelejo krūtinėje malonumas, sumišęs su baime, panašiai kaip per penkiolikąjį gimtadienį.

Po pusvalandžio mergaitės jau buvo mokykloje, o Elena – netoli biuro. Ji mašinaliai peržvelgė dienos susitikimus. Dešimtą ji dalyvaus susirinkime su žmonėmis iš Vinčio. Antrą valandą turės perskambinti moteriai iš „Porette“, cemento gamyklos Djeze. Buvo kuriamas socialinis projektas, o ji turėjo minčių, kaip pertvarkyti pareigybes ir išvengti penkių žmonių atleidimo. Jos skaičiavimais, pakeitus organizacinę schemą ir optimizavus pirkimo skyrių bei automobilių parką, per metus būtų galima sutaupyti kone penkis šimtus tūkstančių eurų. Jos viršininkas Ervanas kartojo jai, kad, šiukštu, negalima suklysti, nes tai labai svarbu jų reputacijai, negali būti nė minčių apie nesėkmę. O paskui, ketvirtą po pietų, laukia garsusis pristatymas merijoje. Prieš eidama ten, norėtų paskutinį sykį peržiūrėti skaidres. Reikia paprašyti Lizonės paruošti dokumentus kiekvienam dalyviui, išspausdinti ant abiejų lapo pusių, kad neprisikabintų koks skrupulingas ekologas. Nepamiršti suasmeninti titulinį puslapį. Ji jau buvo perpratusi administracijų darbuotojus, skyrių vedėjus, visus tuos svarbius ir susirūpinusius asmenis, kurie sudarė savivaldybės pajėgų karkasą. Vyrukai netverdavo džiaugsmu, kai jų

pavardė puikuodavosi ant marškinių ar oficialaus dokumento pirmame puslapyje. Praėjus tam tikrą etapą, kuklioje jų karjeroje svarbiausia atrodė išsiskirti iš pavaldinių, pasirodyti geresniu nei kolegos.

Ir dar pasimatymas vakare...

Nansi ir Epinalį skyrė mažau nei valanda kelio. Ji net nespėtų grįžti namo palįsti po dušu. Nors per pirmąjį pasimatymą ji vis tiek neketino gultis į lovą. Ji darsyk sudvejojo, kad gal pasimatymą reikėtų atšaukti, kad elgiasi kvailai. Bet automobilių aikštelėje jos jau laukė Lizonė, atsirėmusi į sieną nekantriai traukdama elektroninę cigaretę, o jos neįprastą veidą gaubė obuoliais ir cinamonu dvelkiantis debesis.

– Tai kaip? Pasiruošusi?

– Neklausk... Noriu, kad man išspausdintum dokumentus merijai. Susirinkimas ketvirtą.

– Išspausdinau vakar.

– Ant abiejų pusių?

– Žinoma, negi manote, kad man nuspjauti į klimatą?

Abi moterys nuskubėjo liftų link. Kabinoje, keliančioje į „Elexia“ biurus, Elena vengė stažuotojos žvilgsnio. Bent kartą Lizonė atrodė ne apsnūdusi, kaip visada, o nenustygo vietoje, tartum tai jos ši vakarą lauktų pasimatymas. Ketvirtame aukšte durys atsivėrė ir Elena praėjo pro ją.

– Eik su manimi, – pasakė ji, kirsdama didžiulę salę, kur buvo išdėstyta nemaža atvira konsultacinės firmos erdvė su rašomųjų stalų salynu, siauru raudonu kilimu, kuris nukreipė judėjimą reikiama kryptimi, ir daugybe žalių augalų, besimėgaujantių dosniai iš aukštų langų besiliejančia šviesa. Galėjai maloniai pailsėti, prisėdęs ant šen bei ten stovinčių raudonų fotelių ir pilkų sofų. Gilumoje įrengta nedidelė virtuvėlė leido pasišildyti pietus ir tapdavo ginčų objektu dėl

šaldytuve pamiršto maisto. Vienintelės uždaros erdvės – susirinkimų kabinetas, kurį visi vadino kubu, ir viršininko kabinetas – buvo įrengti antresolėje. Kaip tik kube, apsaugotame nuo smalsių ausų, Elena su Lizone ir užsidarė.

– Darau kvailystę, – pradėjo Elena.

– Ką čia kalbi. Viskas bus gerai.

– Kaip kokia idiotė visą dieną žvilgčioju į telefoną. Turiu darbą. Turiu vaikų. Lyg būčiau spjovusi ant visko. Negaliu sau leisti tokių avantiūrų. Geriau viską užbaigsiu.

– Palauk!

Kartais Lizonė užsimiršdavo ir imdavo tujinti viršininę. Elena apsimesdavo nepastebinti. Ji buvo linkusi viską atleisti šiai keistai mergiūkštei. Reikia pasakyti, kad Lizonė atrodė juokingai su konversais, madingais paltais, įsigytais dėvėtų drabužių parduotuvėse, ir arkliška veido išraiška, per ilgais dantimis bei plačiai įsodintomis akimis, bet negraži ji nebuvo. Atvirai kalbant, ji pakeitė Elenos gyvenimą. Nes iki pasirodant Lizonei, Elena seniai jautėsi balansuojanti ant bedugnės krašto.

Teoriškai ji turėjo viską: architekto projektuotus namus, atsakingas pareigas darbe, šeimą kaip iš žurnalo „Elle“ puslapių, neblogą vyrą, daugybę puikių drabužių ir net gerą sveikatą. Ją graužė tik kažin kas nenusakomo, talpinančio savyje ir sotumą, ir alkį. Įtrūkimas, kurį ji nešiojosi širdyje pati to nesuvokdama.

Viskas pradėjo blogėti prieš ketverius metus, kai juodu su Filipu dar gyveno Paryžiuje. Vieną gražią dieną Elena užsidarė tualete, nes tiesiog nebegalėjo pakęsti į jos pašto dėžutę plūstančių laiškų. Laikui bėgant toks atsitraukimas tapo įpročiu. Ji slėpdavosi, kad išvengtų susirinkimo, bendradarbio, kad nereikėtų atsiliepinėti telefonu. Pratūnodavo ant klozeto valandų valandas, gerindama „Candy Crush“ igū-

džius tapo viskam abejinga ir su meile puoselėjo mintis apie savižudybę. Pamažu banaliausi dalykai tapo nepakenčiami. Pavyzdžiui, ji pati nustebo, kai apsverkė skaitydama „RIE“ valgiaraštį, nes pietums liko trintų morkų ir Dofino bulvyčių*. Net rūkymo pertraukėlės tapo skausmingos. O darbe ji paprasčiausiai nebematė prasmės. Kam, po perkūnais, tos „Excel“ skaičiuoklės, vienas kitą vejantys nesibaigiantys susirinkimai, visi tie specifiniai žodžiai? Kai kas nors išvardavo „daryti įtaką“, „kickoff“ ar „teikti prioritetą“, ją imdavo pykinti. Galiausiai net skimbelėjus įjungiamam „Mac Book Pro“, tuojau pat apsipildavo ašaromis.

Taip pat ją ėmė kankinti nemiga, slinko plaukai, krito svoris, o žemiau kelių atsirado egzema. Kartą visuomeniniame transporte stebėjimą į kito keleivio blyškų pakaušį, prasišviečiantį per plaukų sruogą, priplotą ant šono, ją užvaldė baisus nerimas. Viskas staiga tapo svetima. Ji troško išnykti. Širdyje žiojėjo tuštuma.

Gdytojas šiek tiek dvejodamas diagnozavo jai perdegimo sindromą, todėl Filipui sunkia širdimi teko sutikti palikti Paryžių. Provincija bent jau turėjo kelis pranašumus: geresnę gyvenimo kokybę ir galimybę įsigyti erdvų namą su dideliu sodu, ką jau kalbėti, kad šiame svetingame krašte galėjai gauti vietą darželyje nepermiegojęs su savivaldybės darbuotoju. Be to, netoliese gyveno Elenos tėvai ir retsykais galėdavo jiems padėti.

Nansi Elena iš karto susirado darbą pas savo vaikų tėvo bičiulį Ervaną, vadovaujantį įmonei „Elexia“, kurioje buvo parduodamos konsultacijos, auditai, rekomendacijos žmoniškųjų išteklių srityje, kitaip tariant, jai puikiai pažįstami

* Nesaldūs plikytos tešlos pyragaičiai. (Čia ir toliau – vert. past.)

dalykai. Pakeitus darbą ir įsivažiavus į naują ritmą, kelias savaites jos nuotaika buvo stabili. Deja, tai netrukus baigėsi. Nors nesijautė taip blogai, kaip anksčiau, labai greitai ji vėl jautėsi nusivylusi, ne savo vietoje, dažnai pavargusi, prislėgta be priežasties ir pikta kaip širšė.

Filipas nežinodavo, kaip reaguoti į jos rūškanas nuotakas. Porą kartų jie bandė apie tai kalbėtis, bet Elenai atrodė, kad jos draugas perdeda, kad pernelyg nerimauja, dažnai ir reguliariai, kad bendrauja su ja taip pat, kaip vaizdo pokalbiuose su kolegomis. Apskritai, Filipas su ja elgdavosi kaip su kitais: jis valdydavo.

Laimei, vieną gražią dieną šioje nuovargio migloje ji gavo keistą CV – pageidavimą atlikti praktiką. Paprastai tokie prašymai jos nepasiekdavo arba ji ištrindavo juos nė neskaičiuoti. Tačiau šis patraukė jos dėmesį, nes buvo bemaž juokingai paprastas, be nuotraukos, be įprastų tuščių kalbų apie tai, ką moka, kiek daug žino, kokie puikūs bendravimo įgūdžiai, kaip dorybingai leidžia laisvalaikį, ir kitų beprasmybių. Tai buvo niekuo neišsiskiriantis „Word“ dokumentas su vardu (Lizonė Lagas), adresu, mobiliojo telefono numeriu, paminėta, kad įgijo ekonomikos magistro laipsnį, ir pateiktas sąrašas su įvairia patirtimi. „Léon de Bruxelles“, „Deloitte“, „Darty“, „Barclays“ ir net žvejyba Škotijoje. Užuoat perdavusi prašymą personalo skyriui, kaip reikalaujama įdarbinimo procese, Elena, pagauta smalsumo, pati paskambino kandidatėi. Nes, be viso kito, merginą jai kai ką priminė. Pašneko vė atsiliepė iš karto sklandžiu, aiškiu balsu, pertraukiamu tik jai būdingų trumpų juoko pliūpsnių. Lizonė į jos klausimus atsakinėjo „Aha“, „Tikrai ne“, „Tai aišku“, nesistengdama įtikinti, linksmai ir užkrečiančiai. Elena pakvietė ją susitikti vieną vakarą po septintos valandos, tarsi paslapčia, kai biuras būna

ištuštėjęs. Mergina prisistatė sutartu laiku, lyg ką tik iš lovos išlipusi nerangi ilgšė, liekna kaip degtukas, aptemptais džinsais ir mokasinais, žinoma, su kutais, pailgu veidu bei arkliškais dantimis, keistais ir bemaž visada prašieptais, kone akinančiais.

– Jūsų gyvenimo aprašymas – neįprastas. Kaip iš „Deloitte“ patekti į „Darty“?

– Abi pasiekiamos pirmąją metro linija.

Elena nusišypsojo. Paryžietė... Daugelį metų tokios mergiotės ją baugino savo ypatinga, progresyvia elegancija, įsitikinimu, kad visur jausis kaip namie, nesugebėjimu priaugti svorio ir tuo įpročiu būti valdinga, nesiginčijant, kiekvienu judesiu tarsi sakanti, kad turėtum elgtis kaip ji, stengtis atrodyti kaip ji. Buvo keista sutemus matyti vieną jų savo biure Nansi. Žvelgiant į ją Eleną apėmė įspūdis, tartum būtų gausi atvirlaiškį iš vietos, kurioje kažkada praleido sudėtingas atostogas.

– Ir ką gi jūs čia veikiate?

– Ai! – atsakė Lizonė dviprasmiškai. – Prisiprašiau, kad mane išspirtų iš „Arts déco“, o motina čia susirado draugužį.

– Tai čia aklimatizuojatės?

– Daugiau mažiau.

Elena tuojau pat pasamdė Lizonę, patikėdama jai visas ataskaitų teikimo priemones, kurios jiems buvo primestos nuo tada, kai Ervanas ėmė akylai stebėti lėšų švaistymą ir siekė patobulinti procesus, o tai reikė, kad reikėjo pagrįsti kiekvieną judesį, menkiausias užduotis pildyti milžiniškose lentelėse, nesibaigiančioje darbotvarkėje ieškoti paslaptingo pavadinimo, kuris kažkada kažkam prasprūdo pro akis, ir kiekvieną dieną sugaišti bent valandą, stengiantis pateisinti aštuonias kitas.